

Dokumentin sisältö

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2020

- ....1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
- ....2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
- ....3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset
- ....4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset
- ....5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
- ....6 Hyvinvointisuunnitelma

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2020

Puumalan väestöllinen huoltosuhde on heikentynyt edelleen nopeasti, noin 5 prosenttiyksikköä vuodessa. Kuitenkin työllisten osuus väestössä on kehittynyt myönteisesti.

Vieraskielisten osuus on kasvanut maltillisesti. Lapsiperheiden suhteellinen osuus perheistä on pienentynyt hieman, ja on verrokkijoukon pienin. Positiivista kehitystä on tapahtunut väestön koulutustasossa, joka on kasvanut eniten. Nettomuutto kääntyi v. 2019 negatiiviseksi.

Tulotaso on kuntalaisilla kehittynyt suotuisasti ja työllisyys on parantunut. Tästä johtuen myös tuloerot (GINI-kerroin) ovat kasvaneet. Toimeentulotukea saaneiden työkäisten määrä on kuitenkin myös kasvanut. Täyttä kansaneläkettä saavien määrä on pienentynyt viime vuosina.

Lapsiperheiden suhteellinen osuus on pysynyt matalana, mutta pienentynyt viime vuosina (2018, 2019) hitaammin kuin verrokkikunnissa. Syntyneiden määrä on pysynyt pienenä. VV. 2017-2019 muuttotase on alle 15-vuotiaiden lasten osalta yhden hengen verran muuttovoittoinen.

Yksinhuoltajaperheiden suhteellinen osuus ei ole enää kasvanut, mutta on silti verrokkikuntiin nähden edelleen korkea, lähes 25 %.

Pitkäaikaistyöttömiä (yli 12 kk työttömyys) oli kesäkuussa 2020 Puumalassa 21 henkilöä. Määrä on kolmen vuoden tarkastelujaksolla puolittunut, joten kehitys on ollut erittäin myönteistä, ja myös suhteellinen osuus työttömyydestä on pienentynyt, ollen silti vertailujoukossa korkea.

Puumalan väestöllinen huoltosuhde on heikentynyt edelleen nopeasti, noin 5 prosenttiyksikköä vuodessa. Eläkeikään (65 vuotta) siirtyviä on vuosittain n. 50-60 henkeä, kun taas 15 vuotta täyttäviä on vain noin neljäsosa tästä määrästä.

Ikäihmisten palvelujen ja terveystalujen palvelurakenne vaikuttaa kehittyneen tasapainoisesti. Väestörakenne huomioiden ei ole havaittavissa selkeää ali- tai ylihoitoa.

Työkäisten mielenterveys sairaudet ovat myös kasvaneet, joskin eivät ole vielä poikkeuksellisen korkeat. Sen sijaan ikäihmisten psyykkisten sairauksien osalta kehitys on ollut edelleen huonoa: lääkehoitoa ja myös laitoshoidon saaneiden määrä on kasvanut ja on myös erityisen korkea. Tämän kehityksen pysäyttäminen tulee ottaa erityishuomion kohteeksi välittömästi.

Varhaiskasvatukseen osallistuneiden määrässä on v. 2019 osalta tilastointivirhe, mutta määrä on silti säilynyt korkeana, mitä tukee myös v. 2020 alkanut varhaiskasvatuksen maksuttomuus.

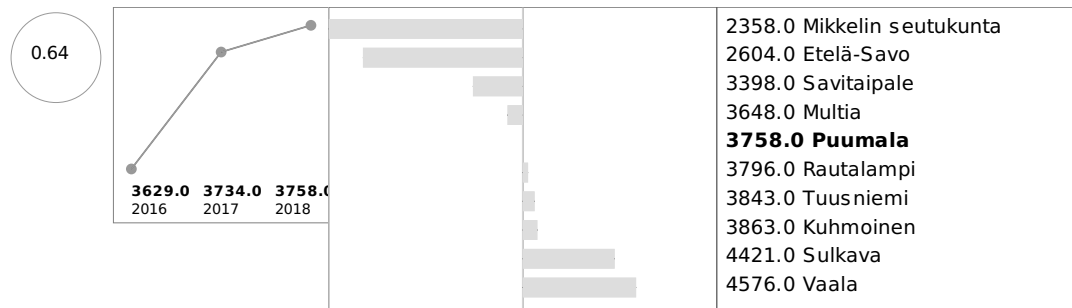
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TALOUS JA ELINVOIMA

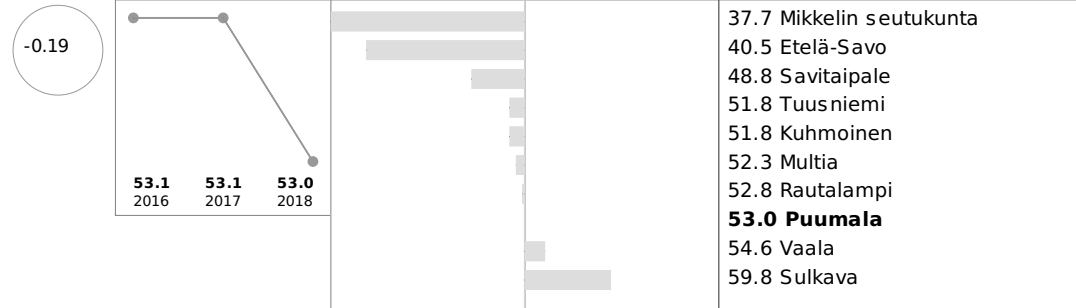
Talous

Tulot

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

Valtionosuudet, % nettokustannuksista

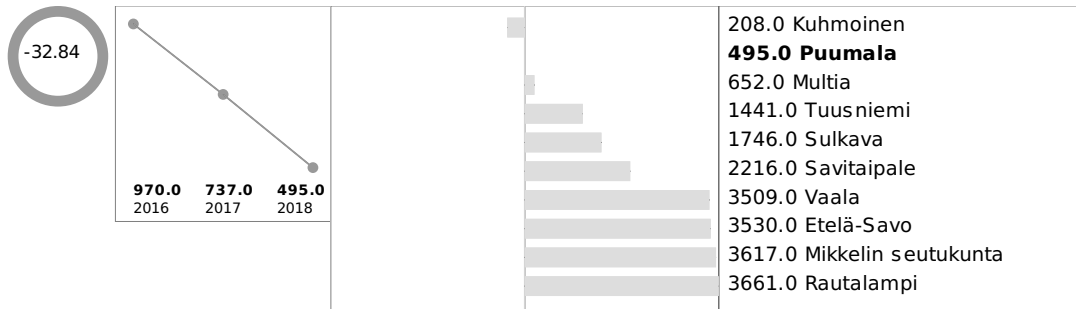
Vuosikate, euroa / asukas

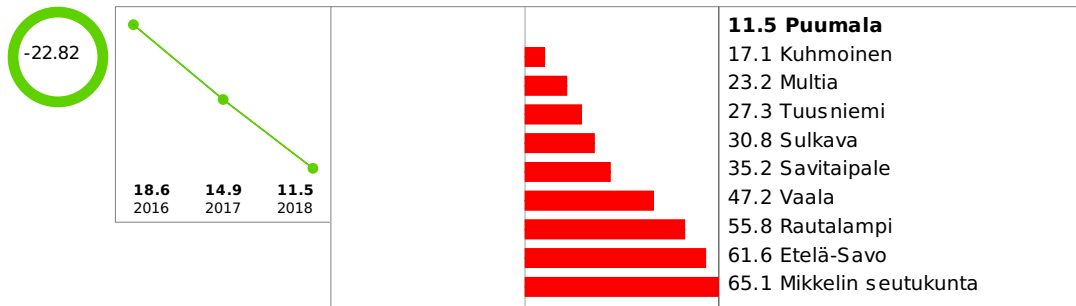
Vuosikate, % poistoista

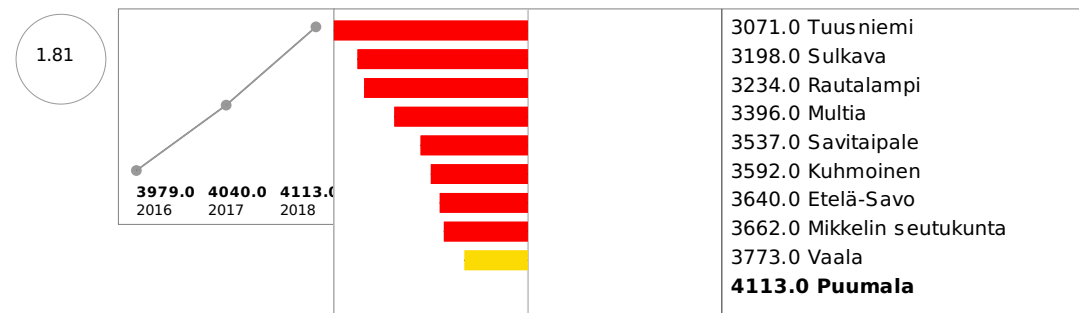
Lainakanta, euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

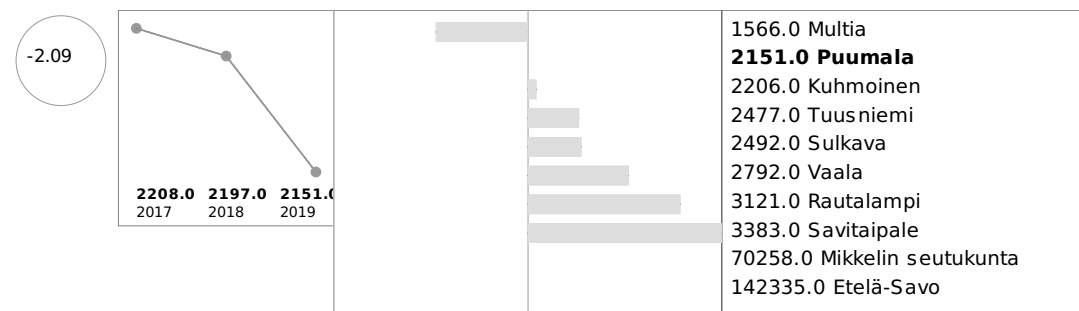
Verotulot, euroa / asukas

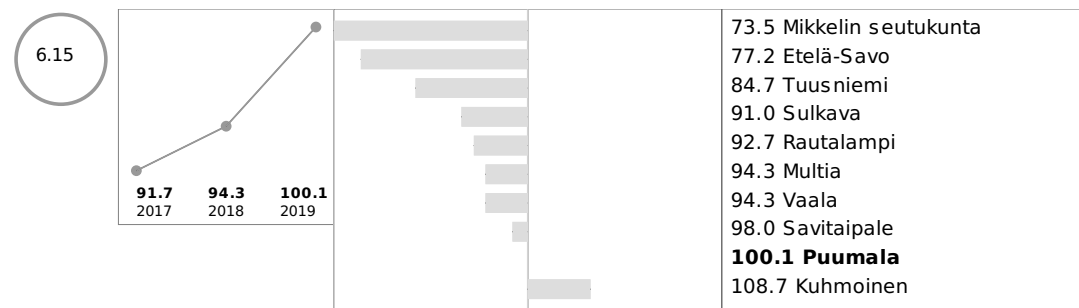
Elinvoima

Väestö

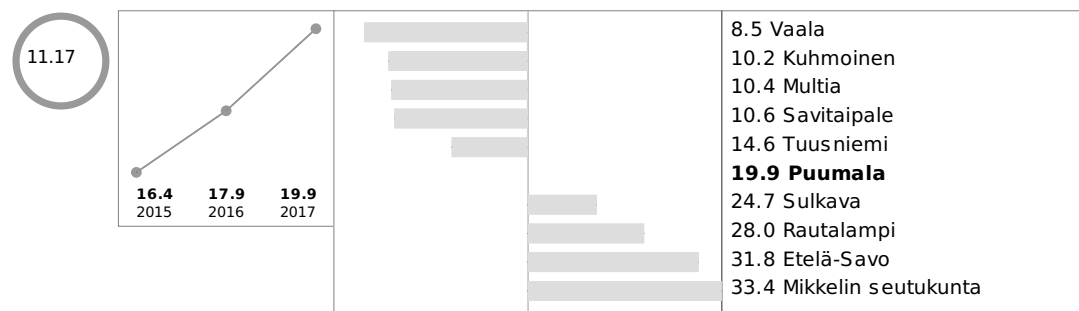
Väestö 31.12.

Huoltosuhte, demografinen

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

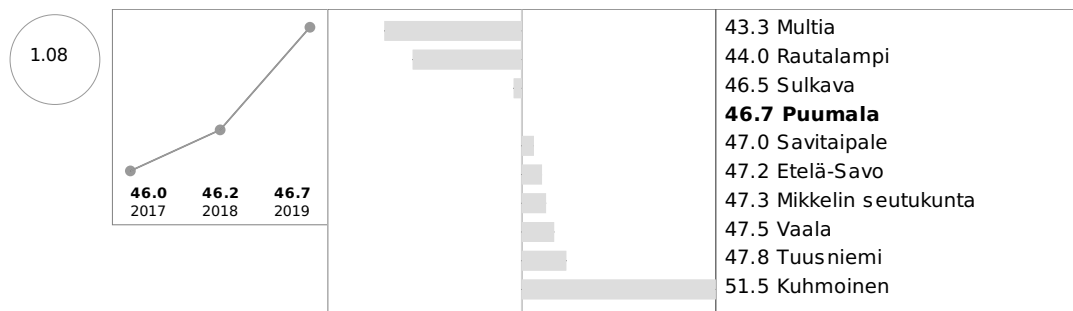
Lapsiperheet, % perheistä

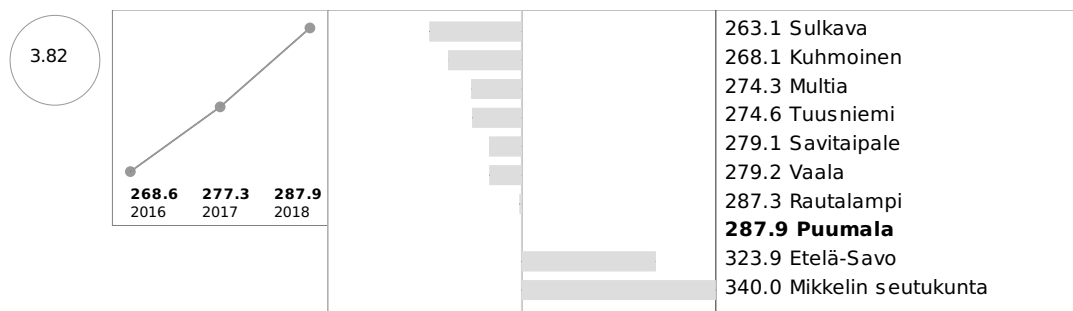
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

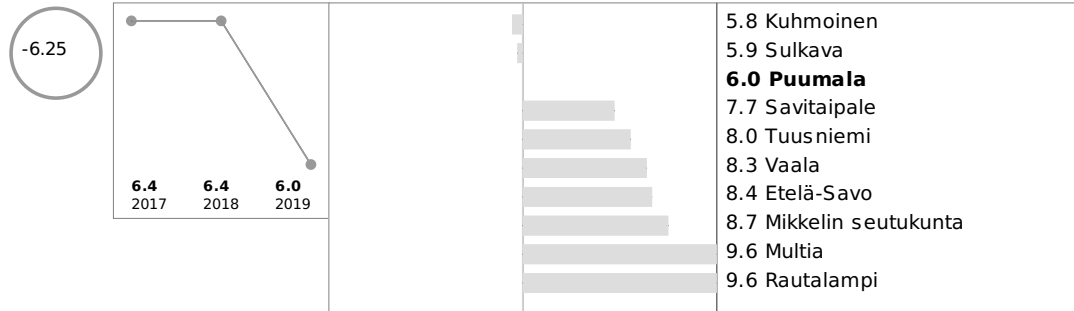
Koulutustasomittain

0 - 6-vuotiaat, % väestöstä

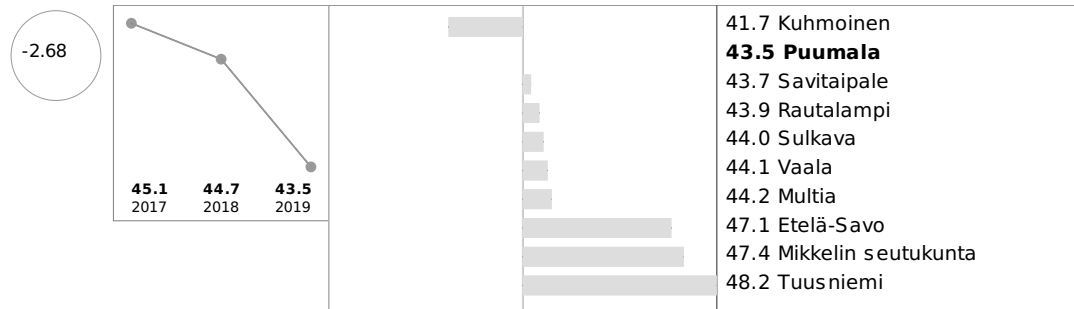
7 - 15-vuotiaat, % väestöstä

16 - 24-vuotiaat, % väestöstä

25 - 64-vuotiaat, % väestöstä

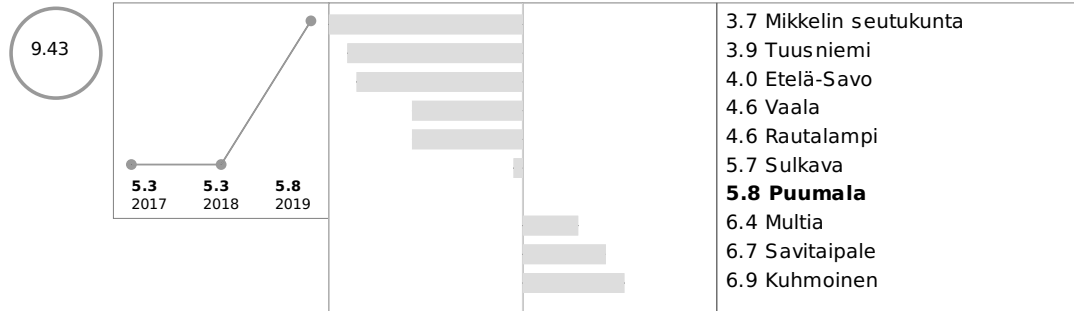
65 - 74-vuotiaat, % väestöstä

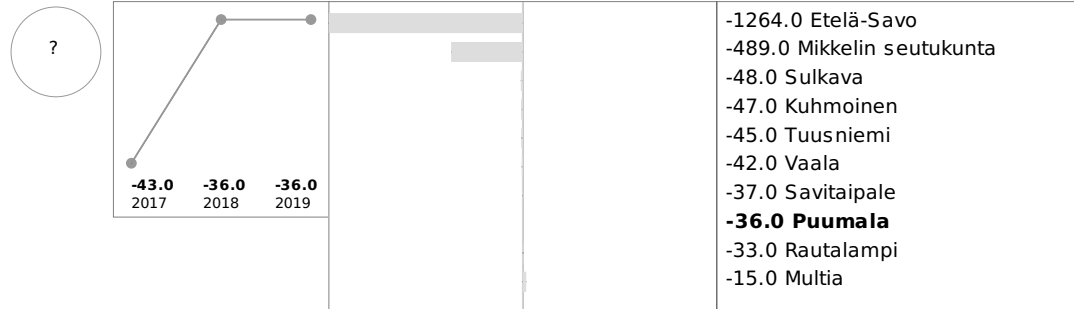
75 - 84-vuotiaat, % väestöstä

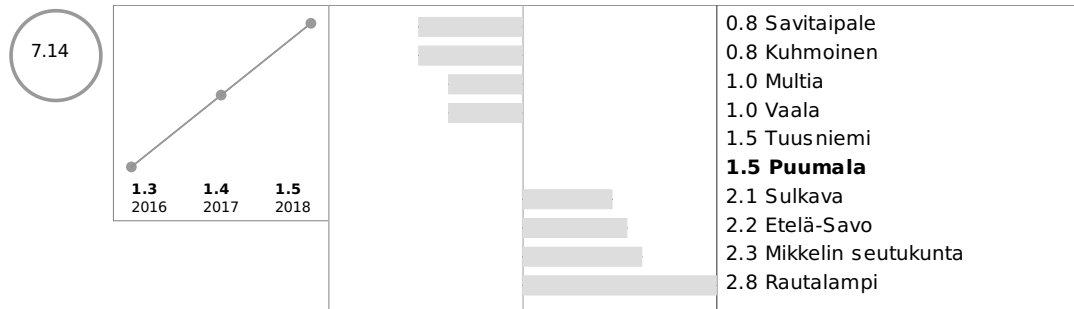
85 vuotta täyttäneet, % väestöstä

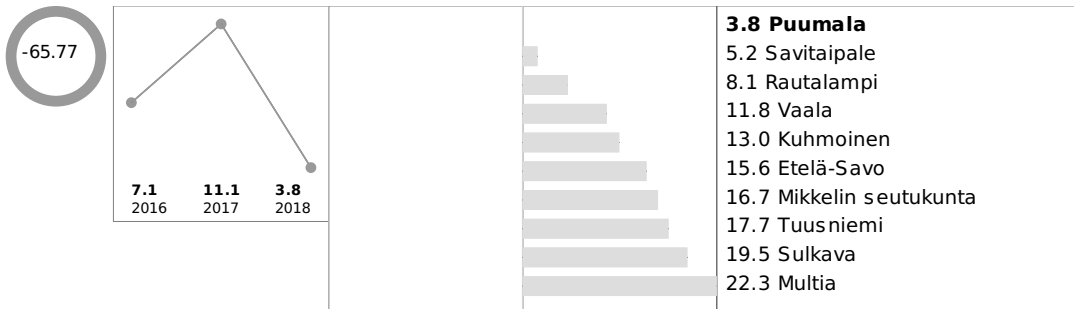
Syntyneiden enemmisyys

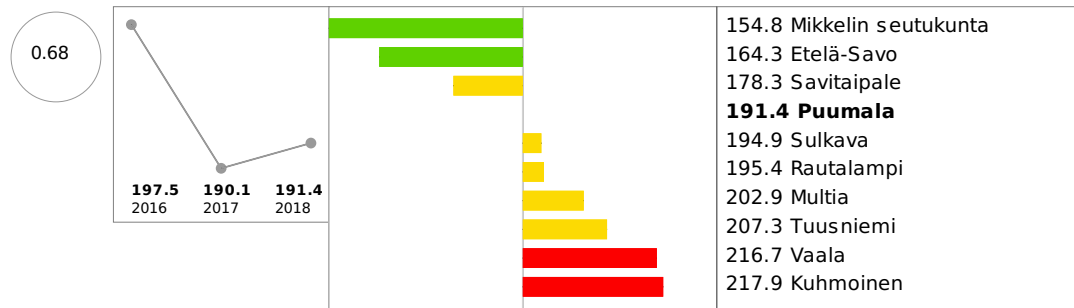
Ulkomaan kansalaiset, % väestöstä

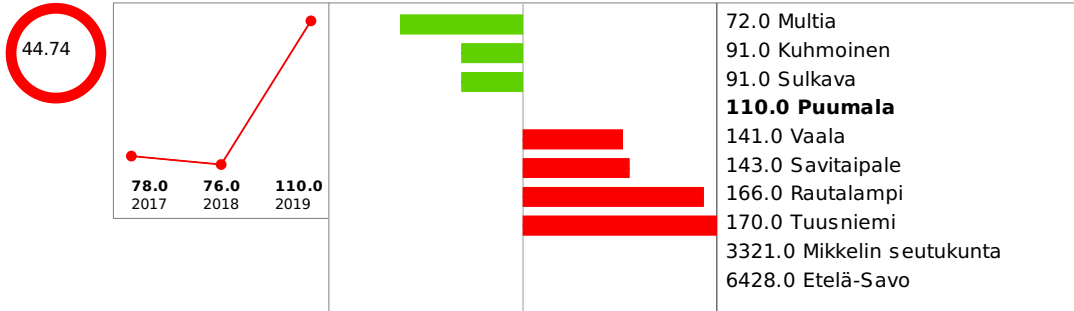
Avioeroja 25 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä naimisissa olevaa

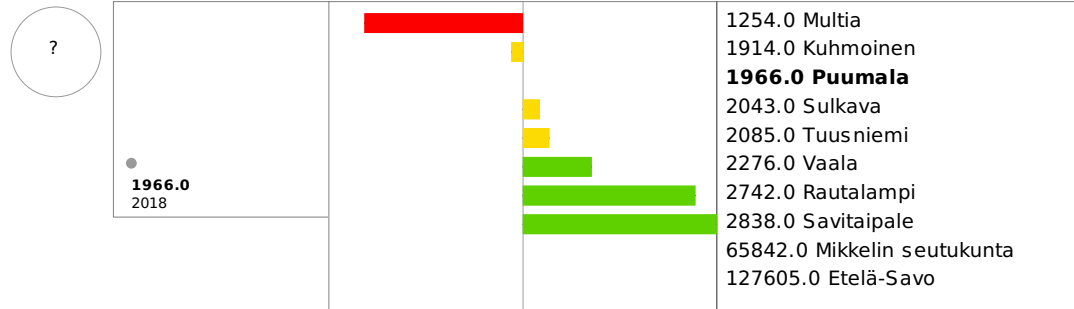
Taludellinen huoltosuhte (vuosi 2018 ennakkotieto)

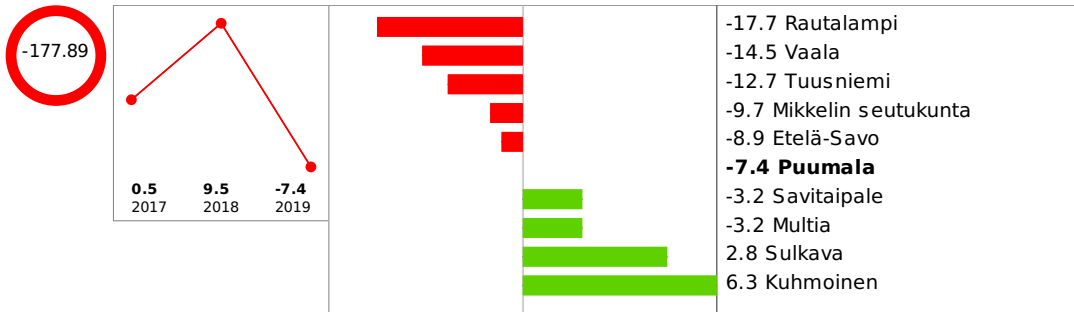
Lähtömuuttajat, lkm

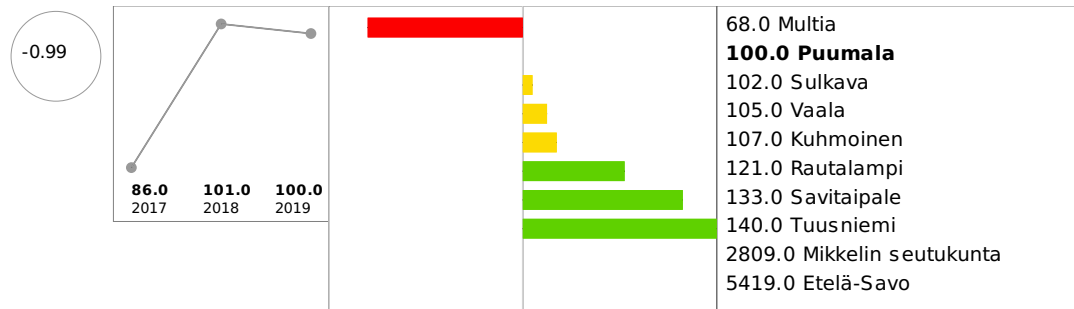
Väestöennuste 2030

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

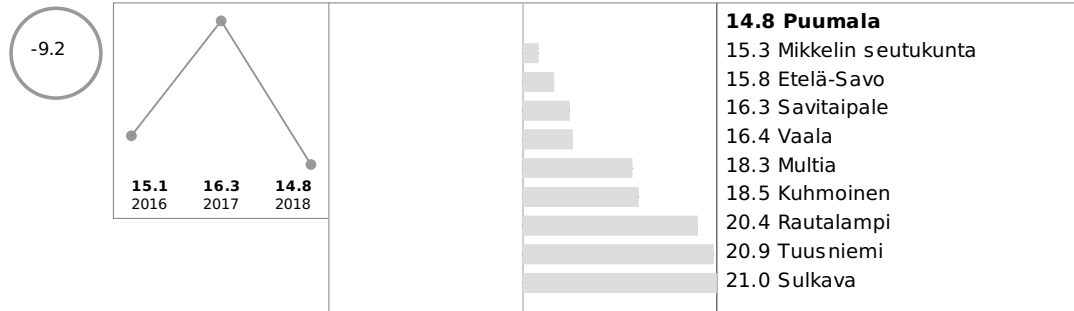
Tulomuuttajat, lkm

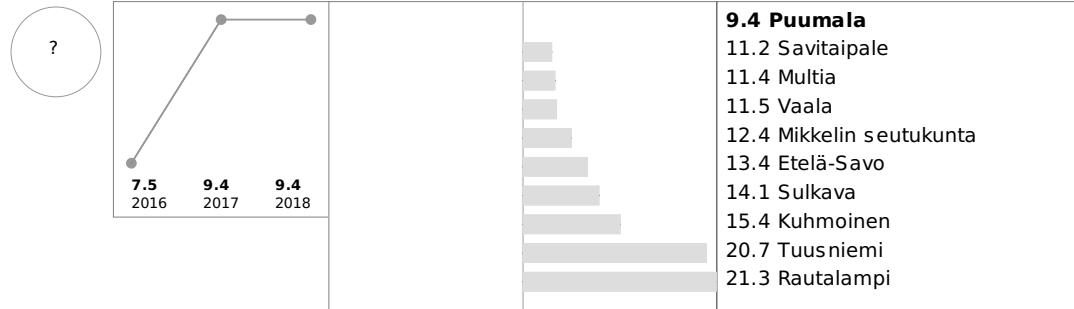
Elinvoima

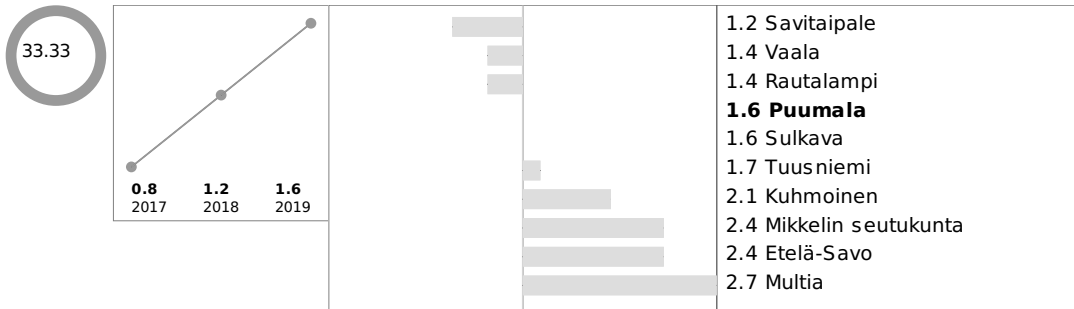
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

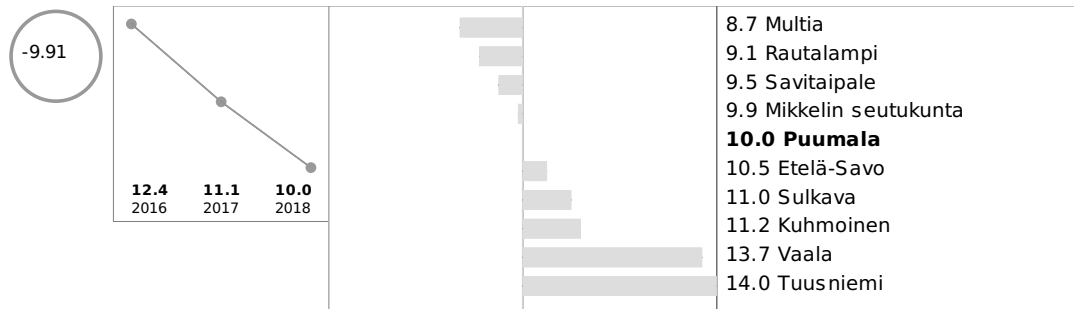
Lasten pienituloisuusaste

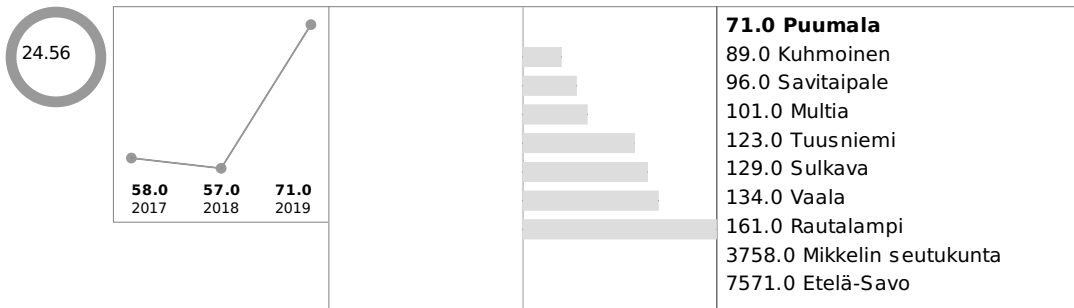
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

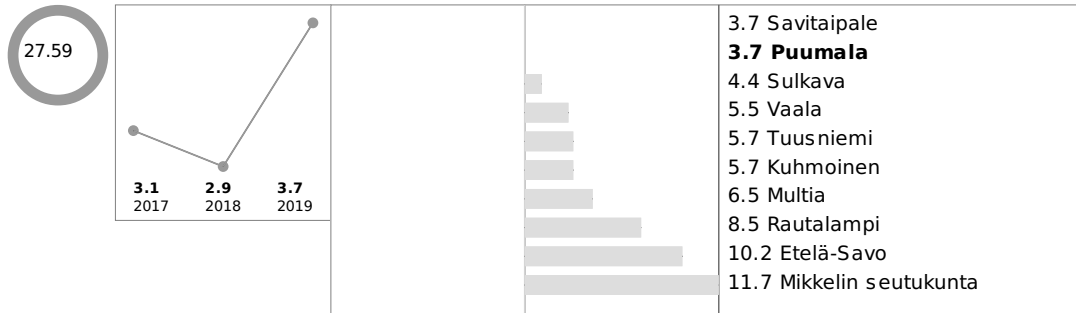
Työttömät, % työvoimasta

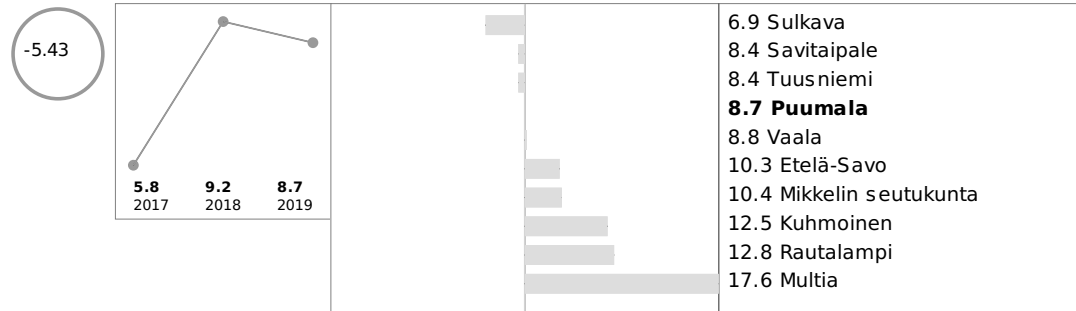
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä

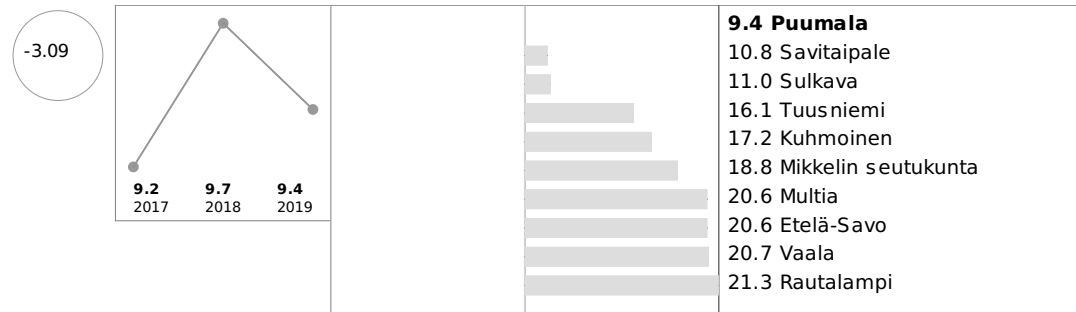
Yleistä asumistukea saaneet yhteensä, % asuntokunnista

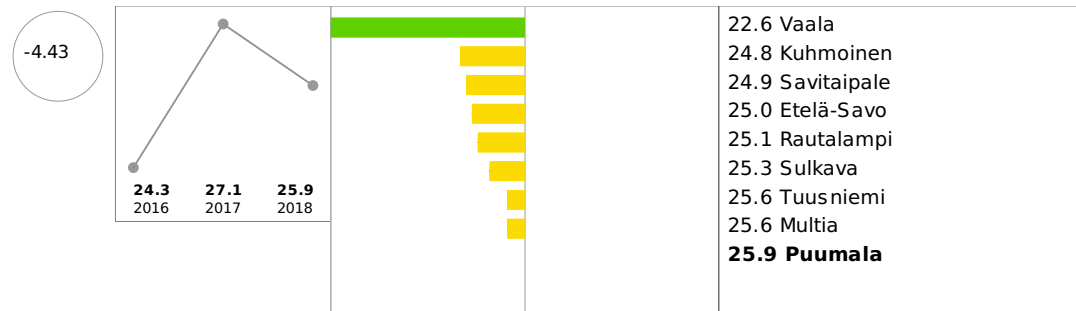
Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

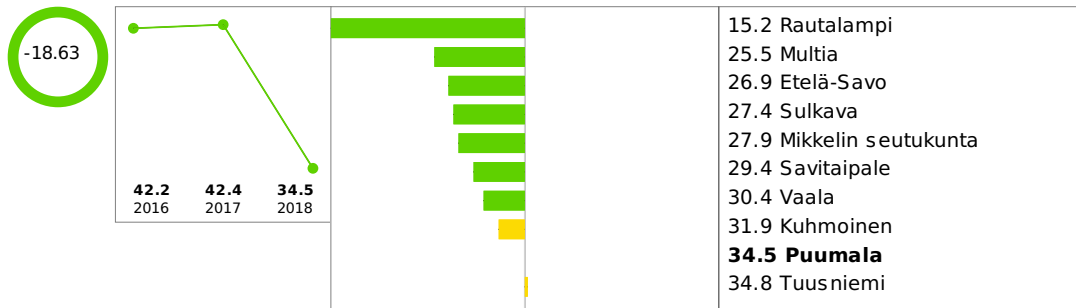
Toimeentulotukea saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

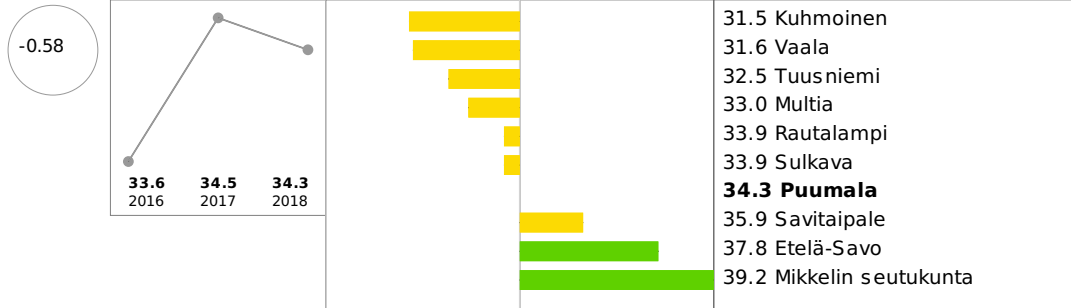
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

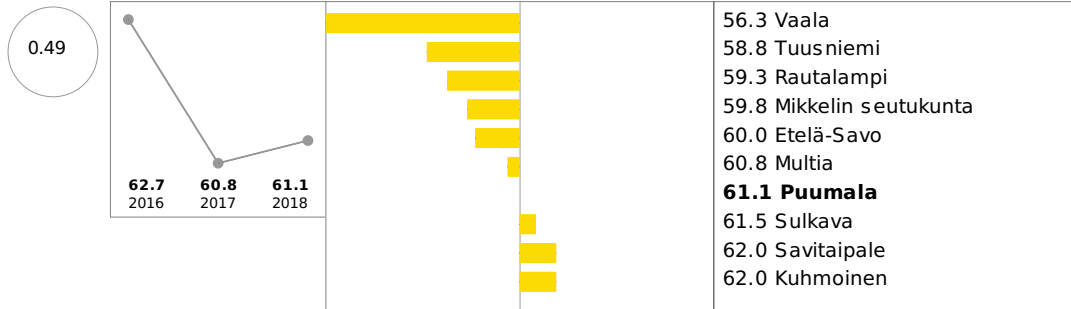
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

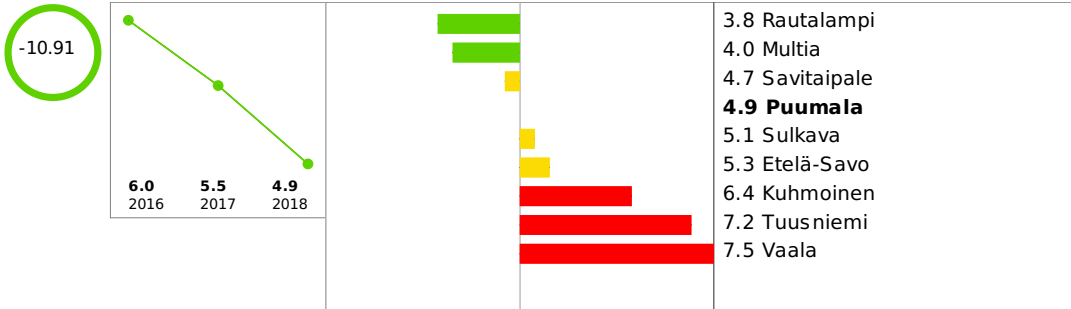
Työlliset, % väestöstä (vuosi 2018 ennakkotieto)

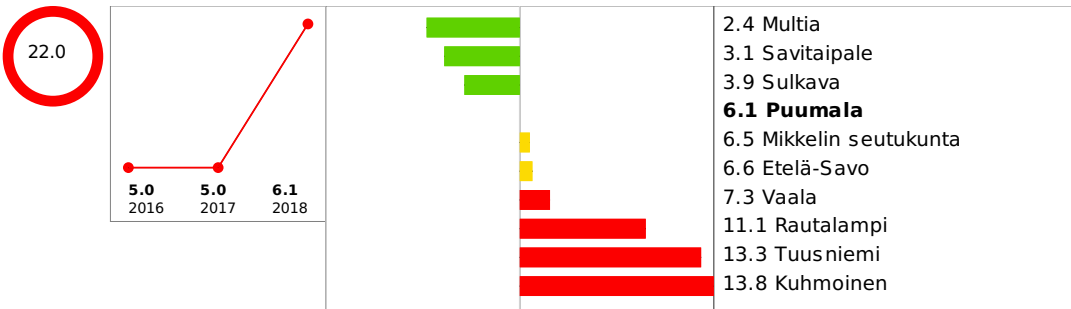
Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä

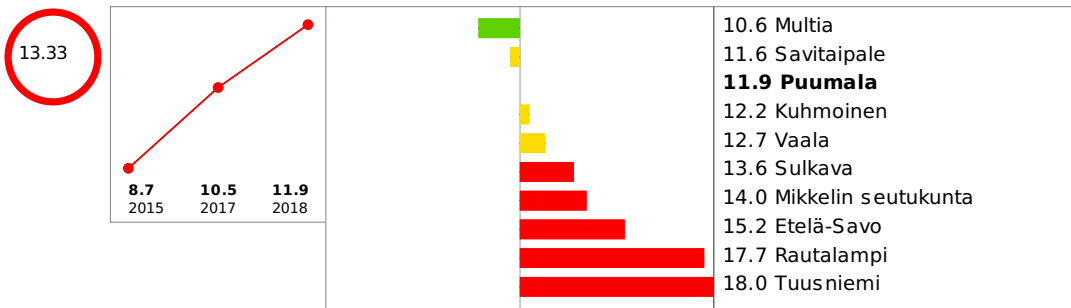
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

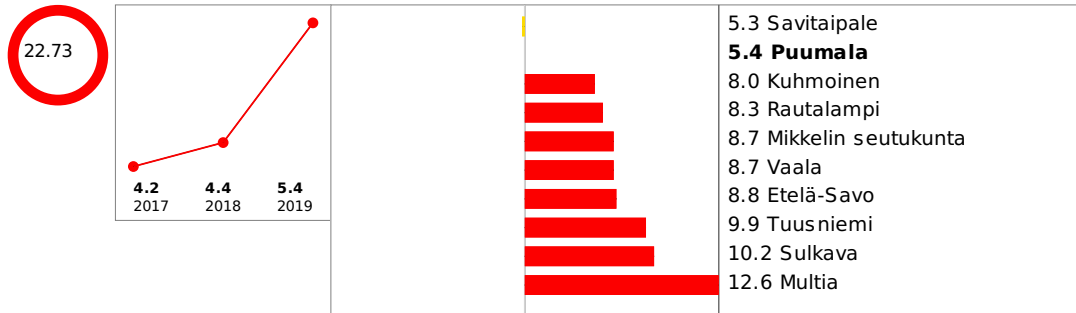
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

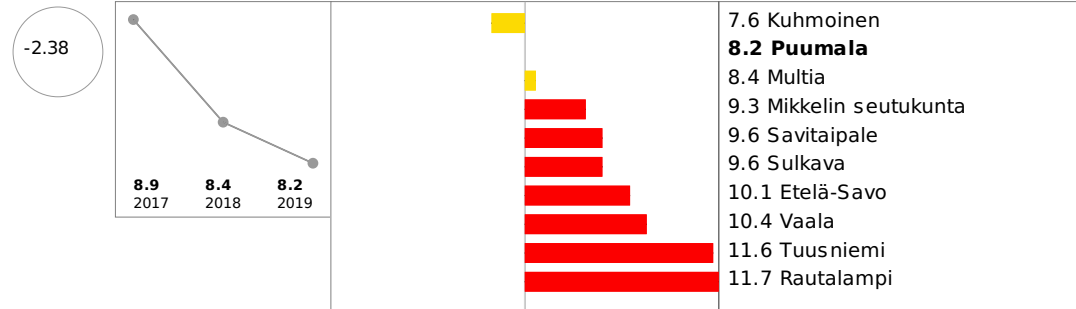
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

Toimeentulotukea saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Eläkkeensaajien asumistukea saaneet, % asuntokunnista

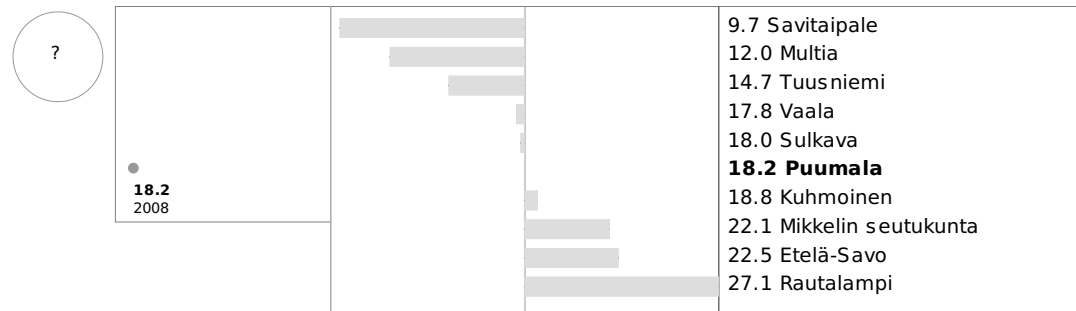

TALOUS JA ELINVOIMA - Yhteenveto

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

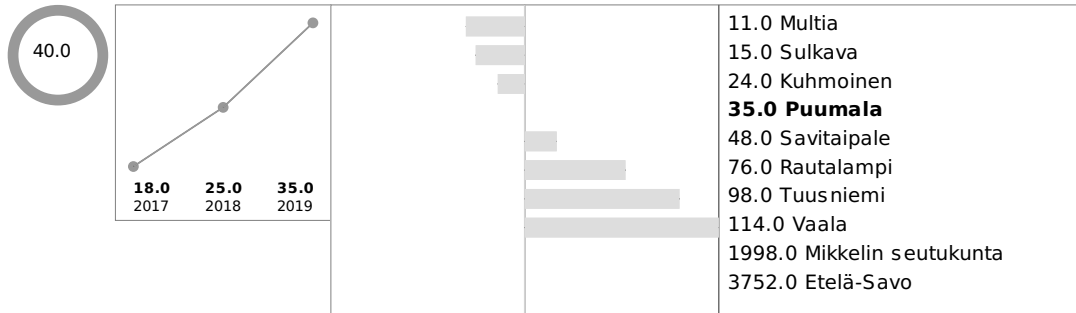

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

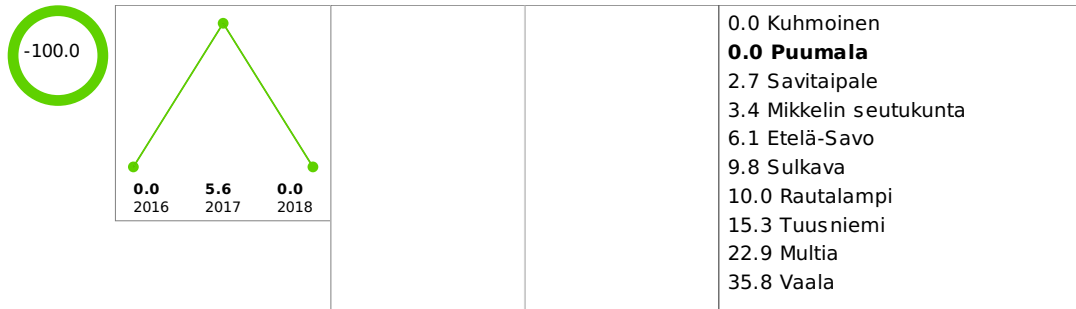
Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

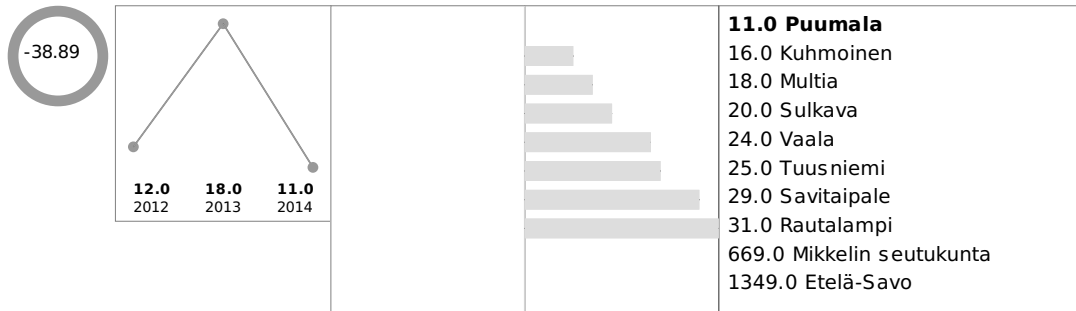
Rikoksista syylliseksi epäillyt 0 - 14-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Kunnan palvelut

Päivähoito

Esiopetuksen piirissä lapsia 20.9. yhteensä, lkm (-2014)

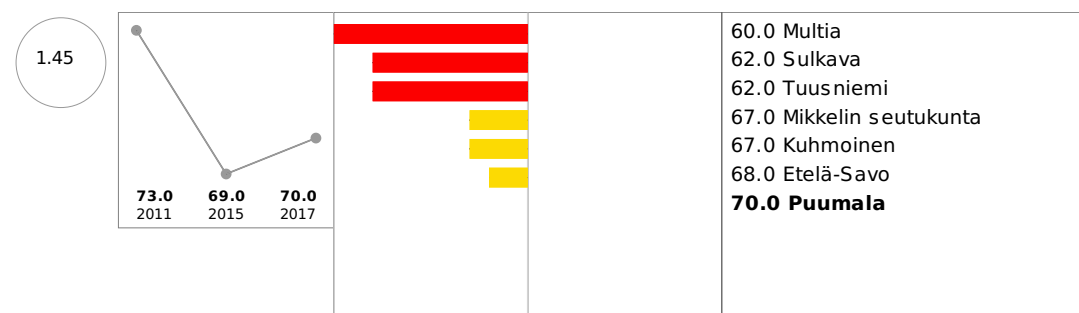

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut

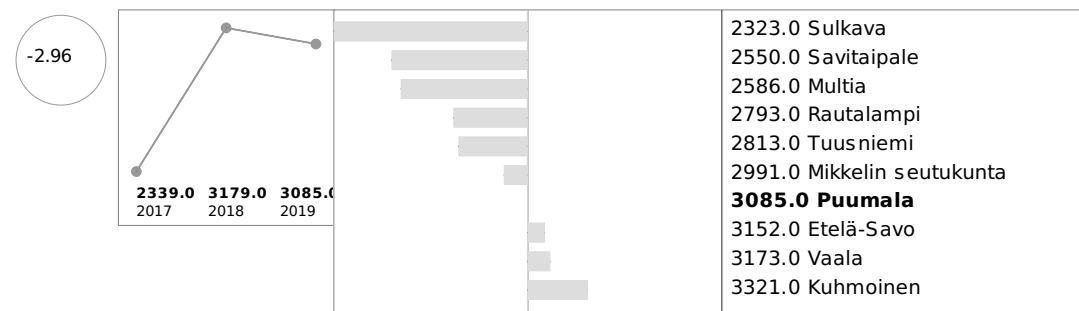
Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

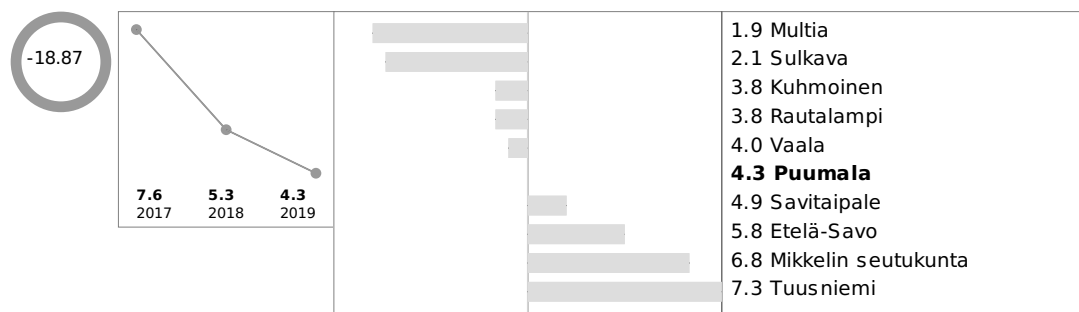

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 17-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Muut palvelut

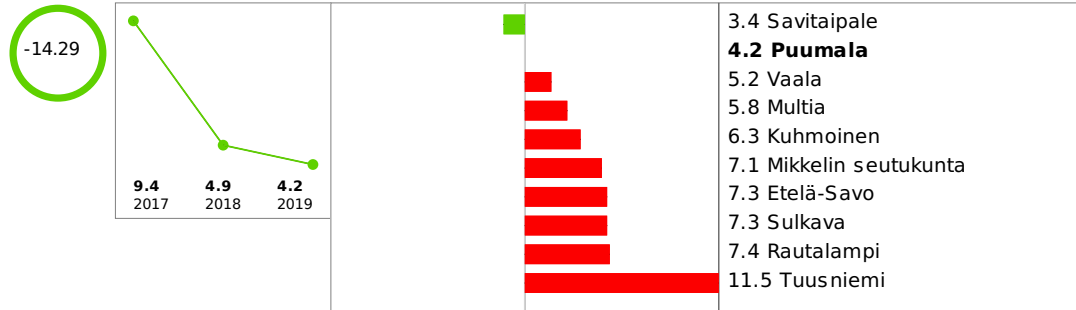
Talous

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

NUORET JA NUORET AIKUISET *Hyvinvointi*

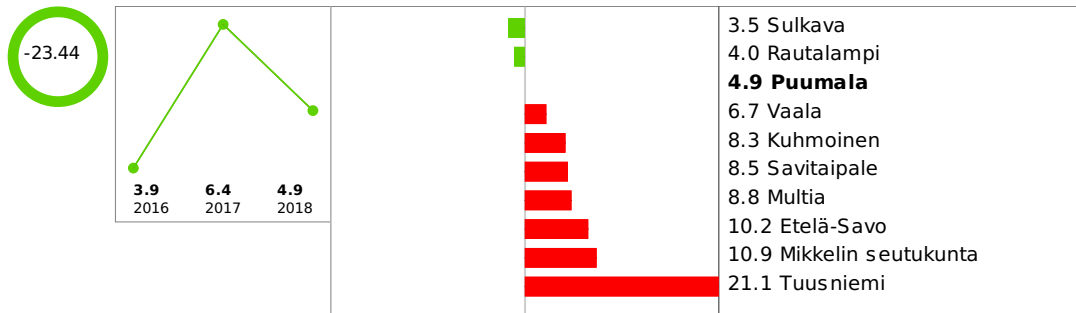
Elämänlaatu ja osallisuus

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 16 - 24-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

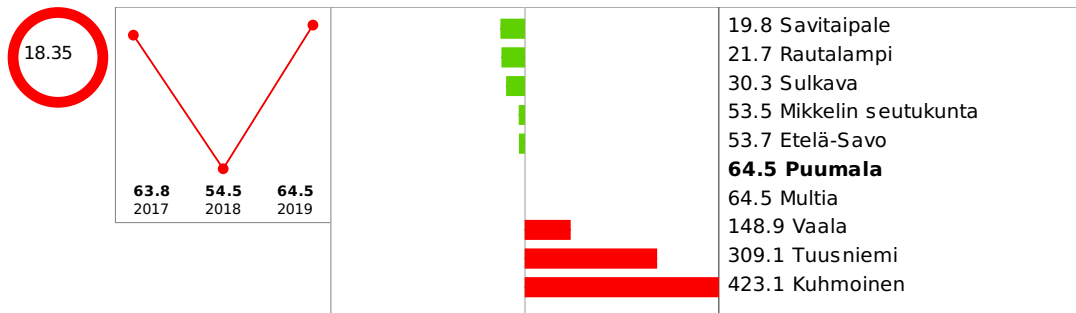

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

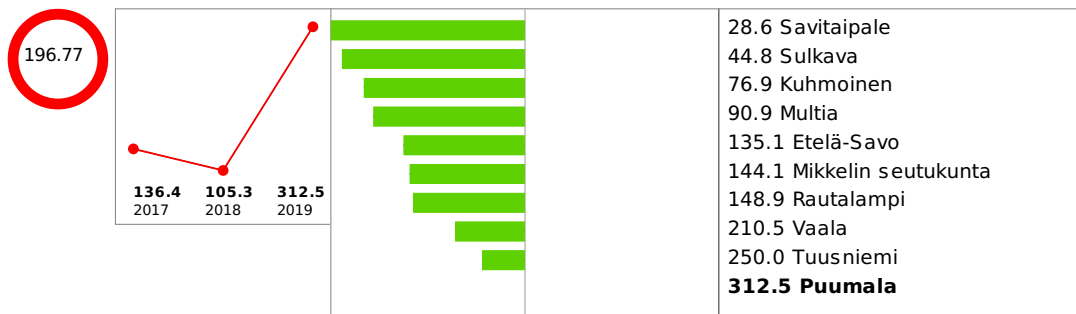
Alioikeuksissa tuomitut 15 vuotta täyttäneet henkilöt / 1 000 vastaavanikäistä

Rikoksista syylliseksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Rikoksista syylliseksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Muut palvelut

Talous

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

TYÖIKÄISET *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

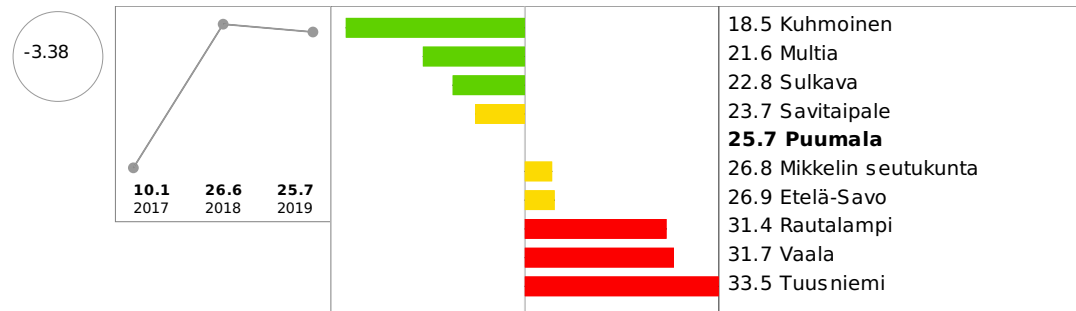
Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

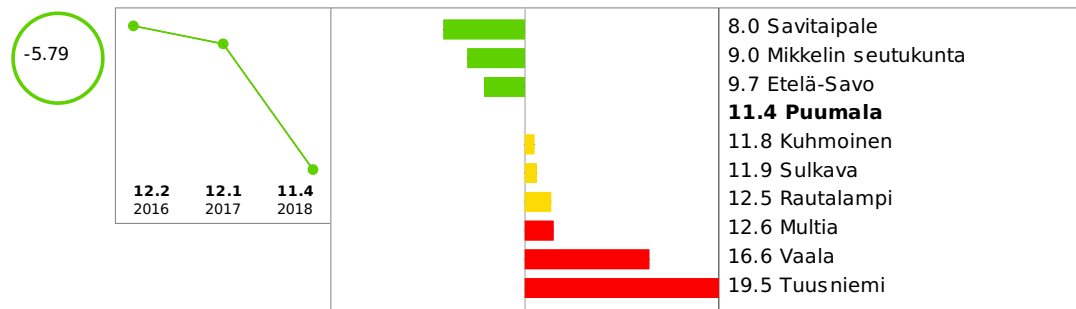
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

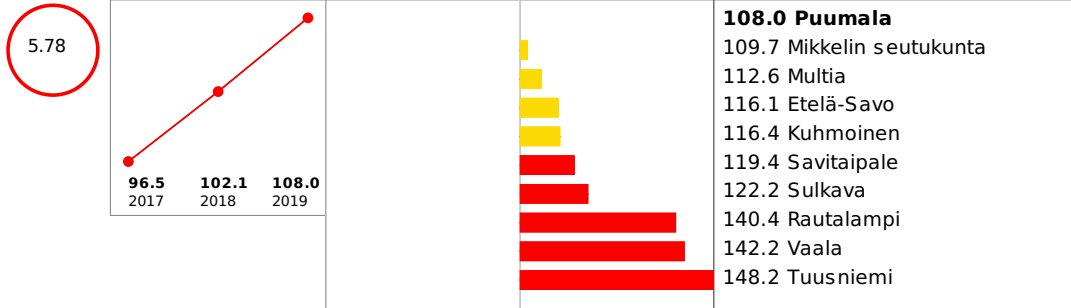

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

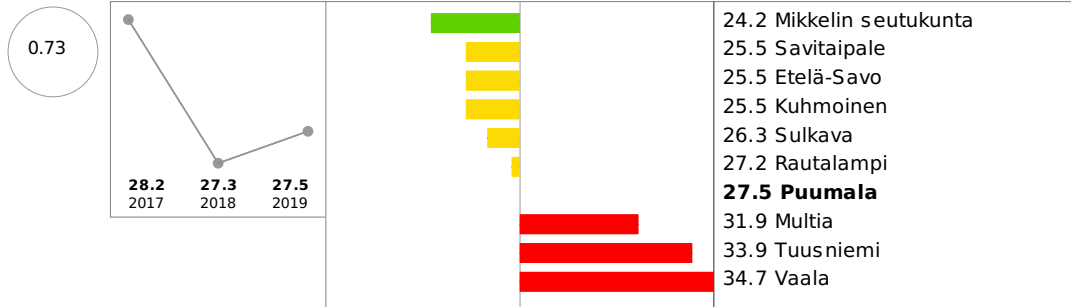

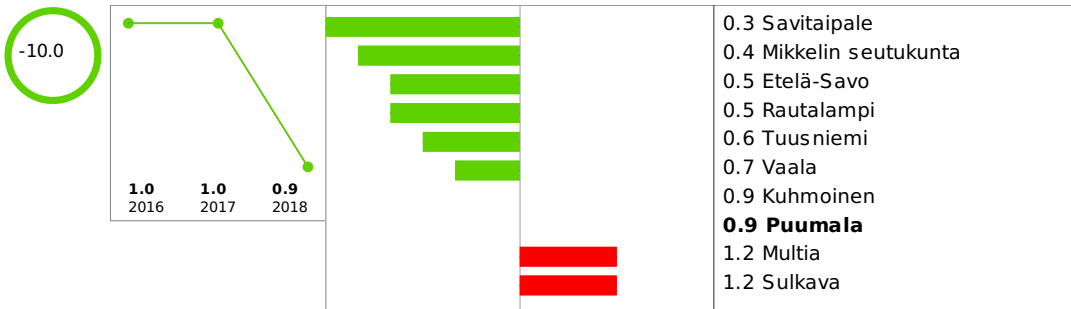
Sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

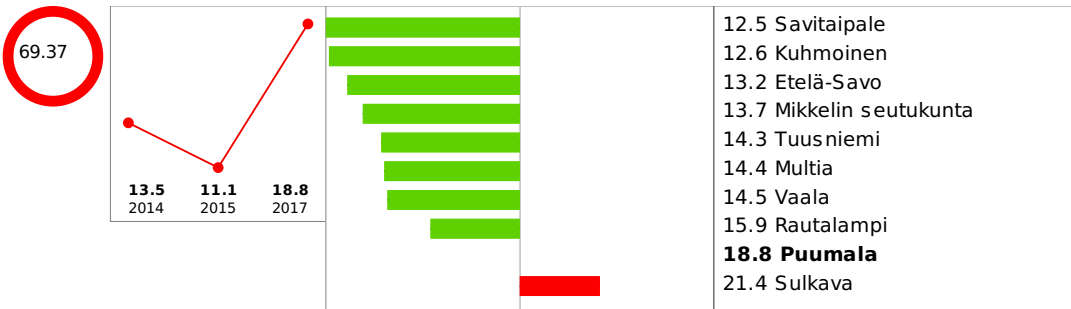
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

Verenkiertoelinten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 25 - 64-vuotiaat potilaat / 1 000 vastaavanikäistä

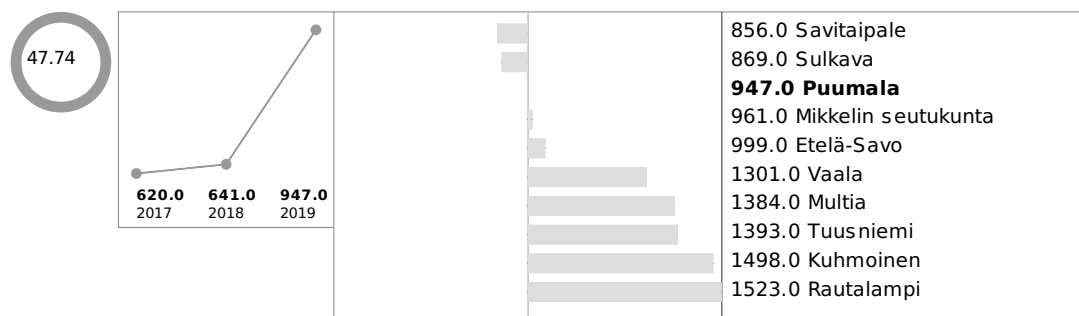
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

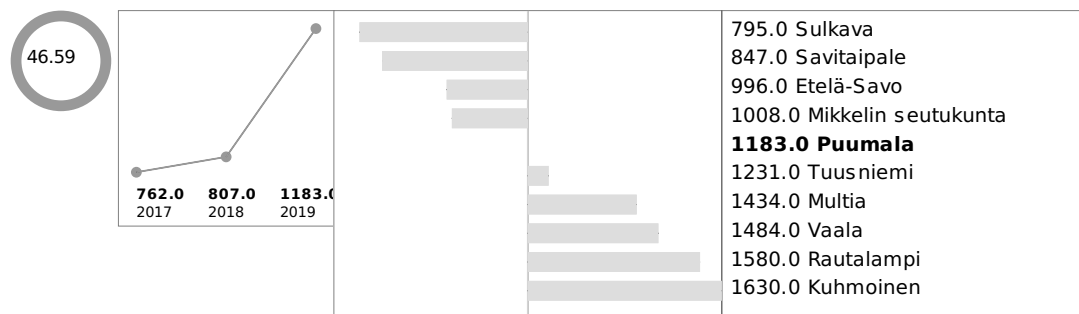
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

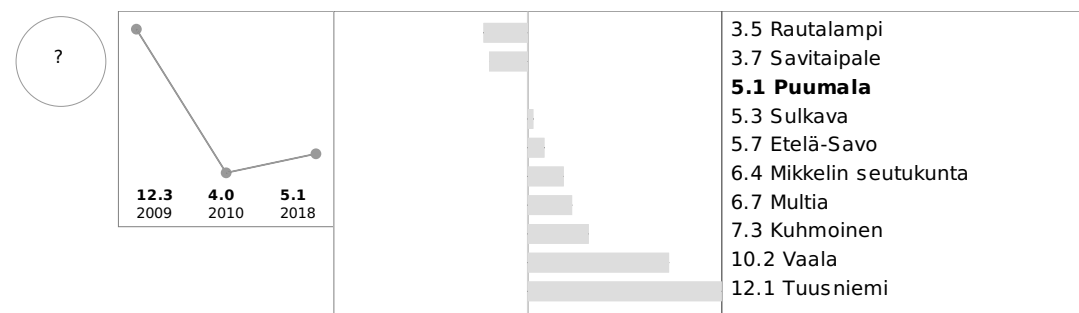
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (vuosi 2018 ennakkotieto)

Muut palvelut

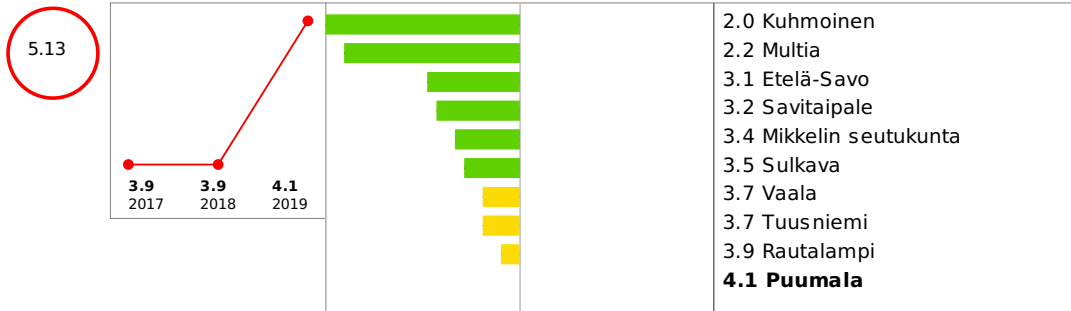
Talous

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

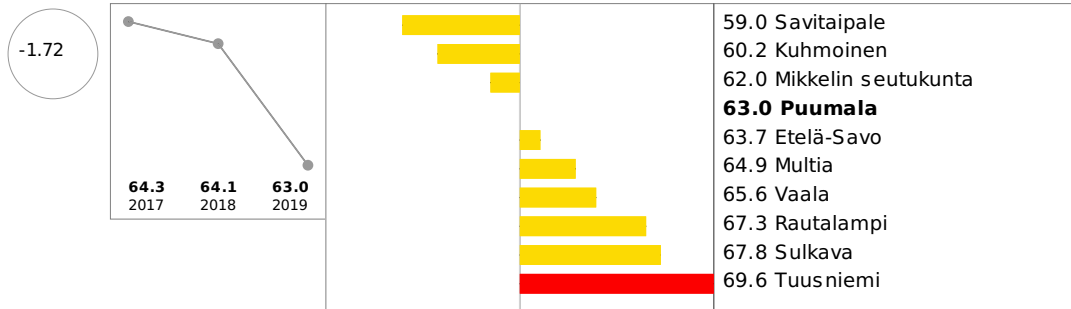
IKÄIHMISET **Hyvinvointi**

Elämänlaatu ja osallisuus

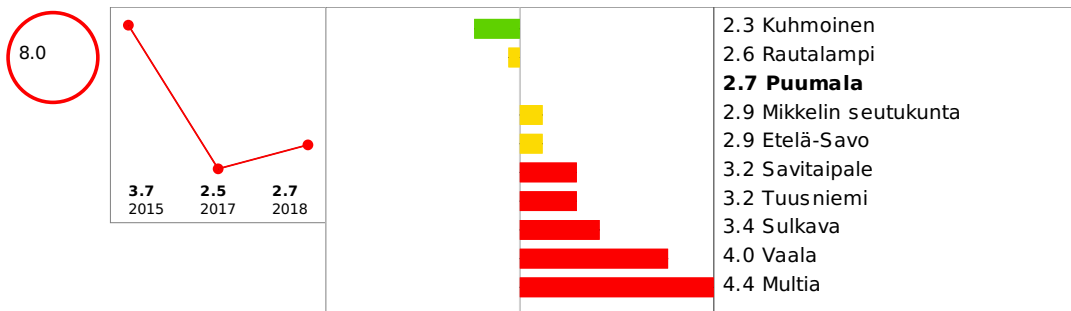
Erytiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

Erytiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

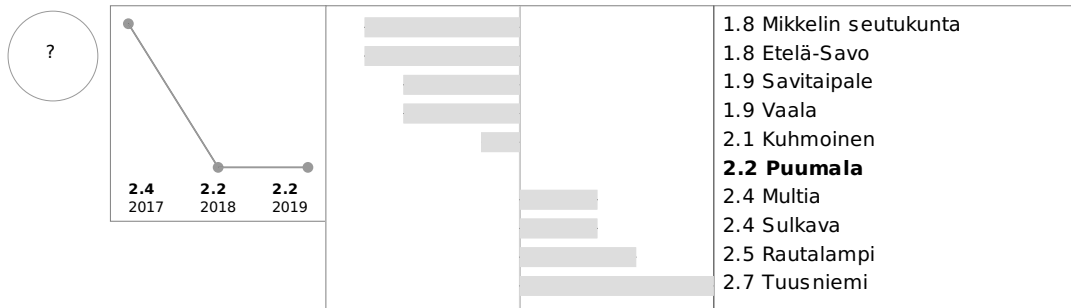

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (vuosi 2018 ennakkotieto)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

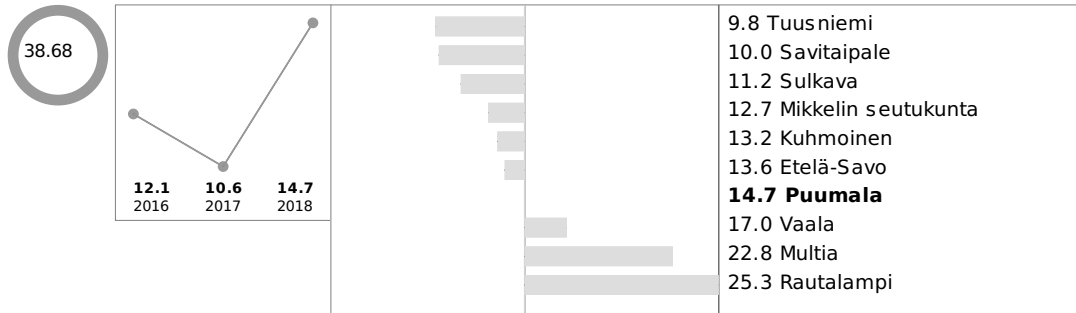

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

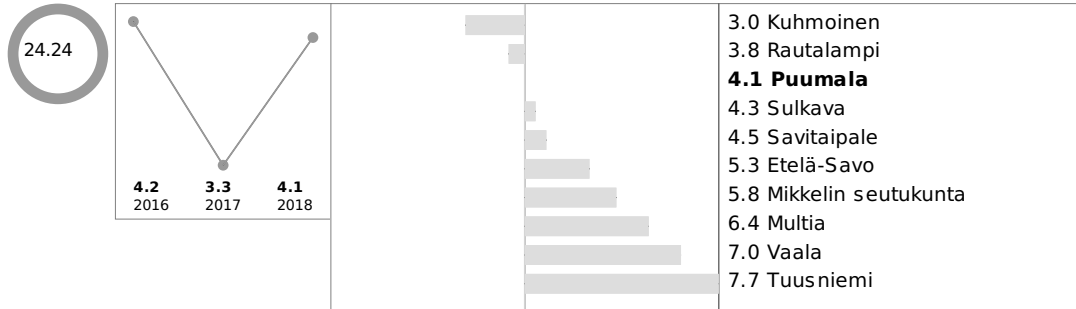
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

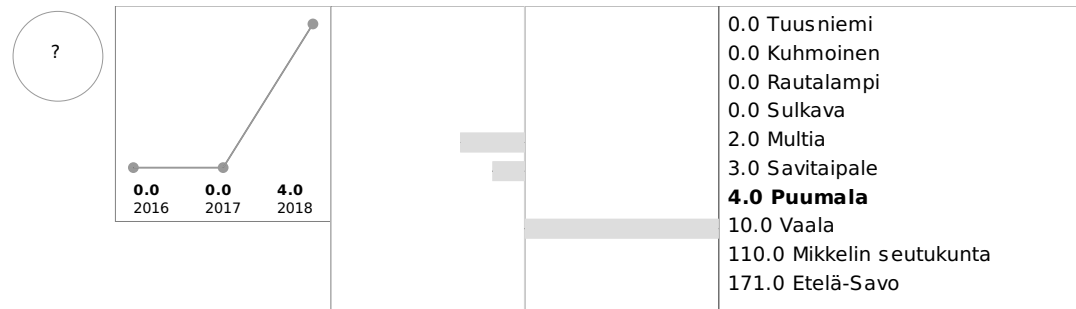
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

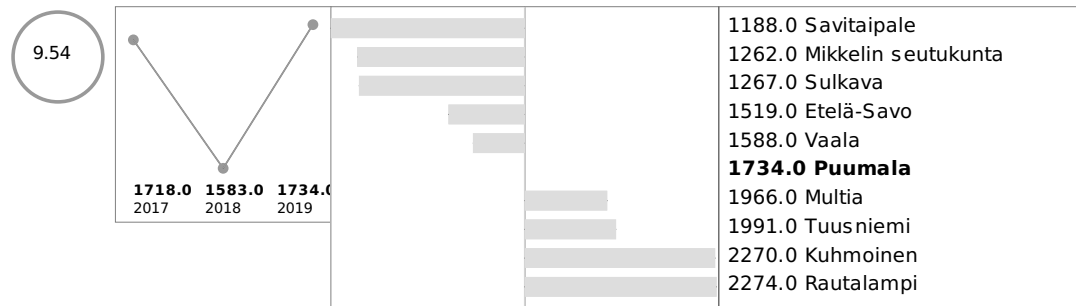
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä

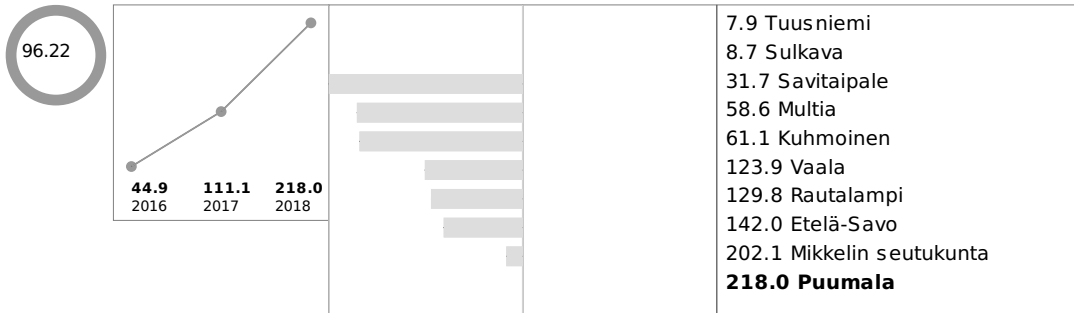
Perhehoidossa olleet ikääntyneet 31.12., kunnan kustantamat palvelut

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavanikäistä

Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 75 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavanikäistä (vuosi 2018 ennakkotieto)

Muut palvelut

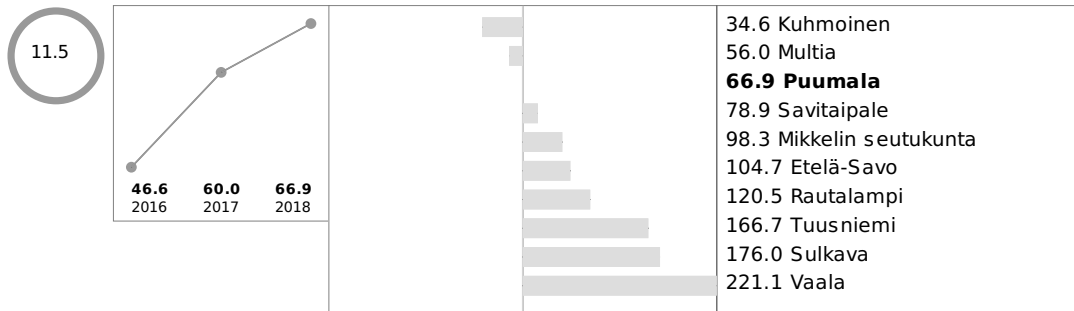
Talous

IKÄIHMISET - Yhteenveto

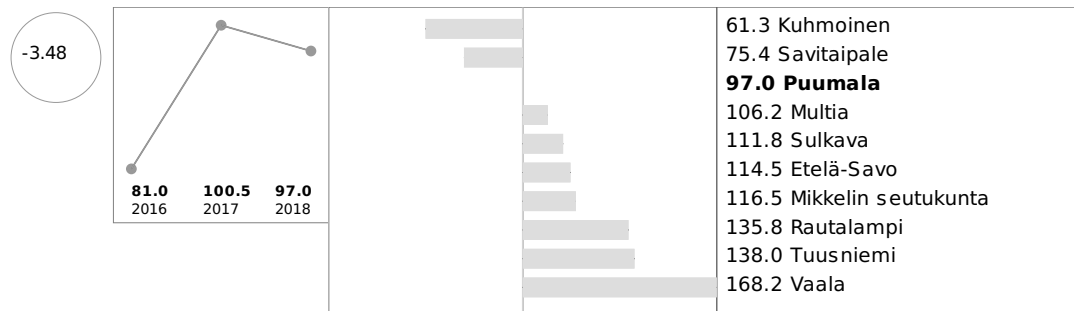
KAIKKI IKÄRYHMÄT *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

Sairaalahoidossa olleiden potilaiden hoitopäivien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi (vuosi 2018 ennakkotieto)

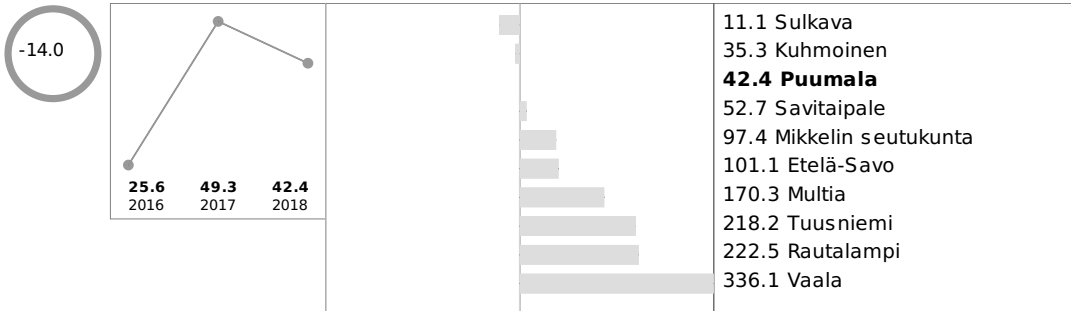
Sairaalahoidossa olleiden potilaiden hoitokausien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi (vuosi 2018 ennakkotieto)

Perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon potilaiden hoitopäivien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi (vuosi 2018 ennakkotieto)

Perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon potilaiden hoitajaksojen ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi (vuosi 2018 ennakkotieto)

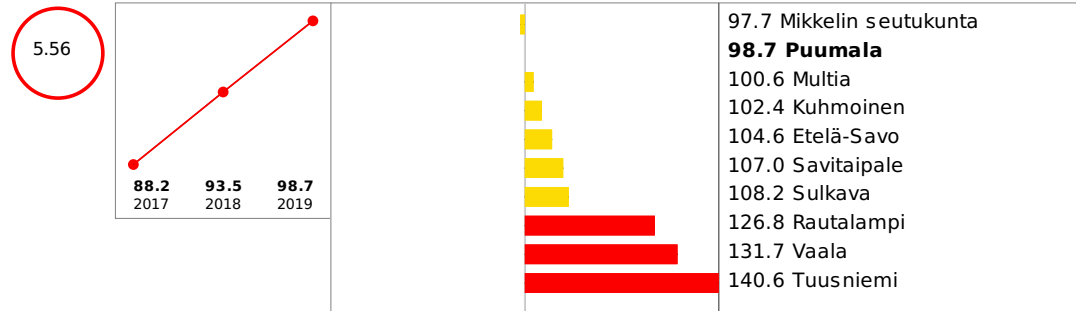
Psykiatrian laitoshoidon potilaiden hoitopäivien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi (vuosi 2018 ennakkotieto)

Psykiatrian laitoshoidon potilaiden hoitajaksojen ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi (vuosi 2018 ennakkotieto)

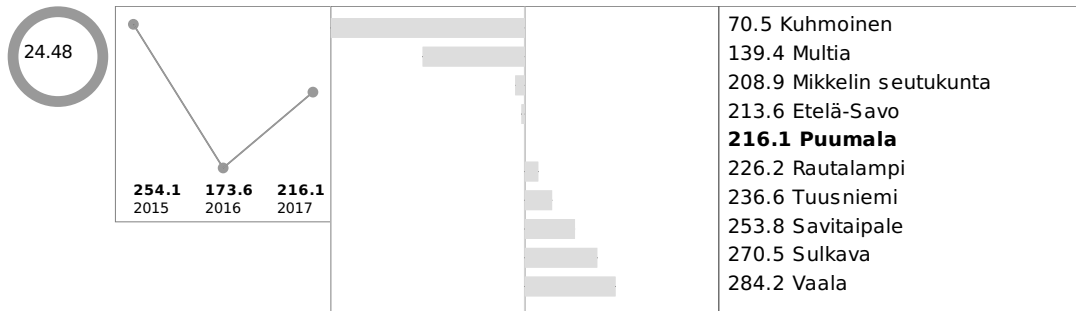
Sairauspäivärahaa saaneet 16 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

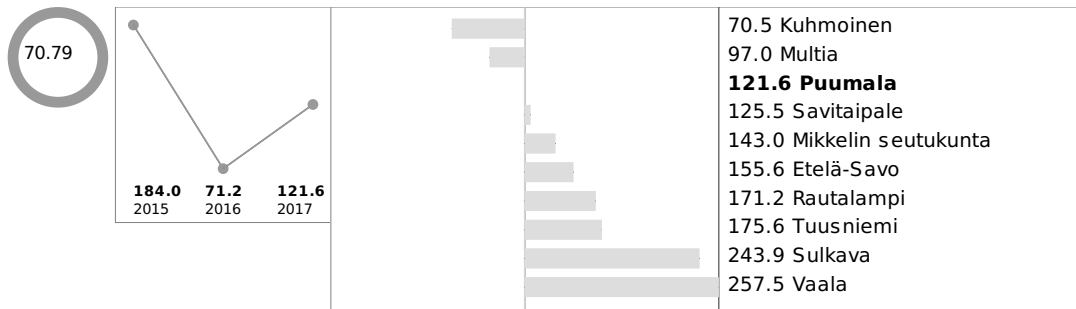
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajaksot / 10 000 asukasta

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot / 10 000 asukasta

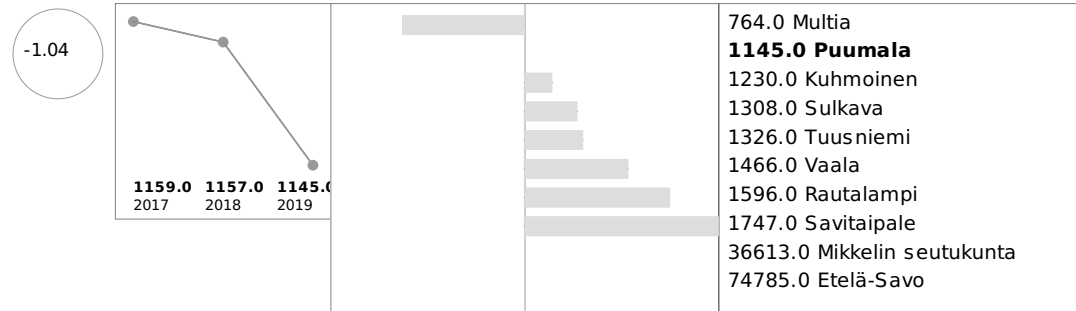
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (vuosi 2018 ennakkotieto)

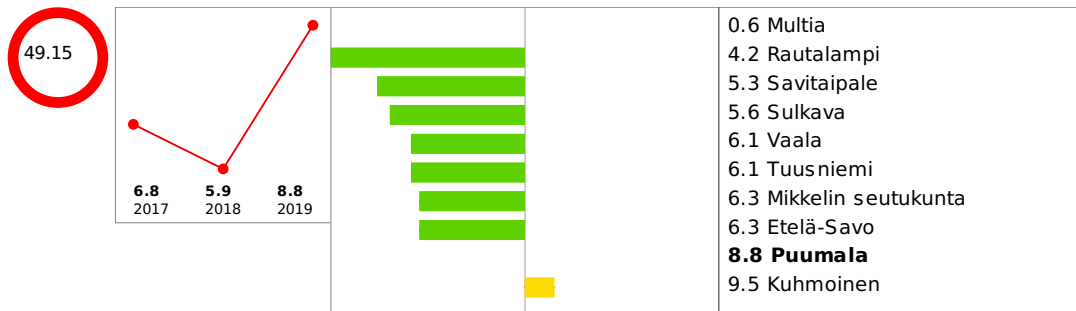
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta

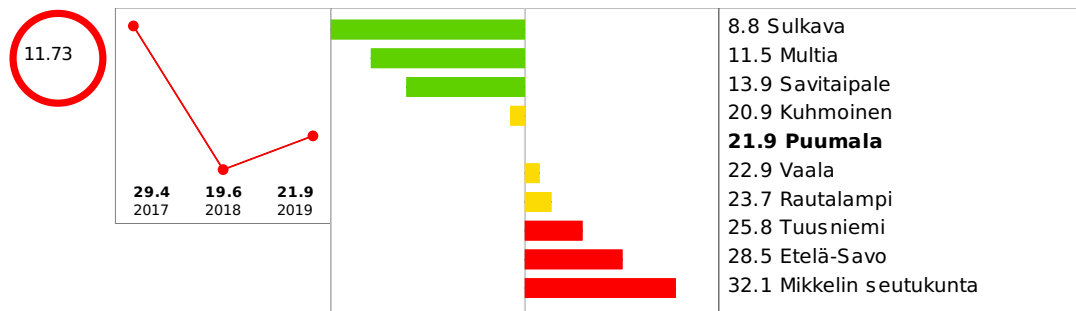
Asuntokunnat yhteensä, lkm

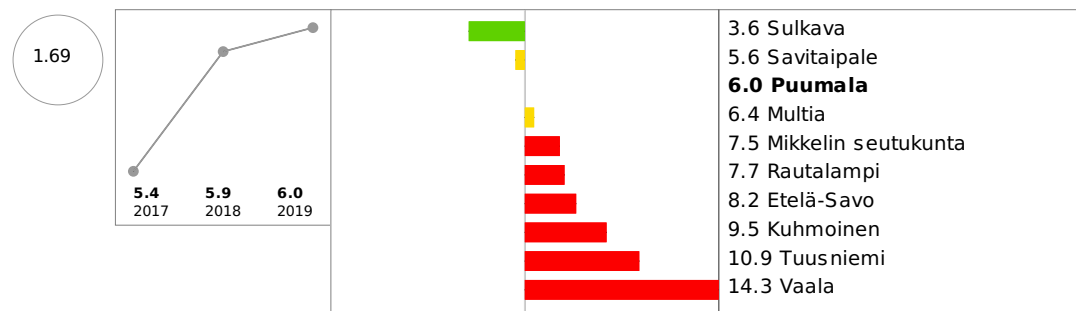
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

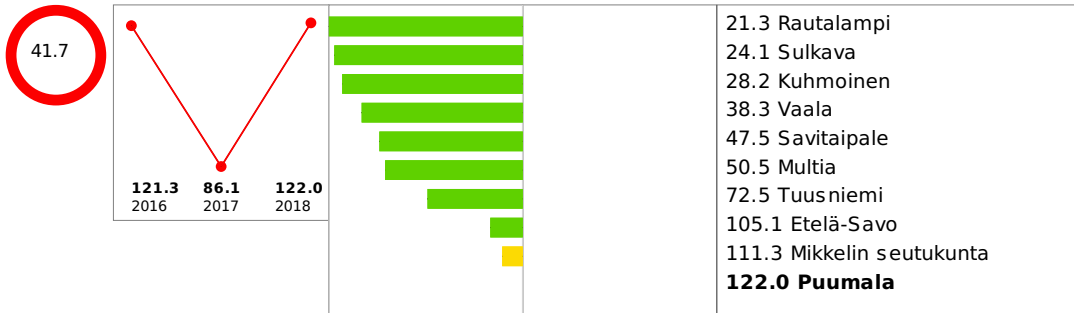

Poliisin tietoon tulleet erät liikenne rikokset / 1 000 asukasta

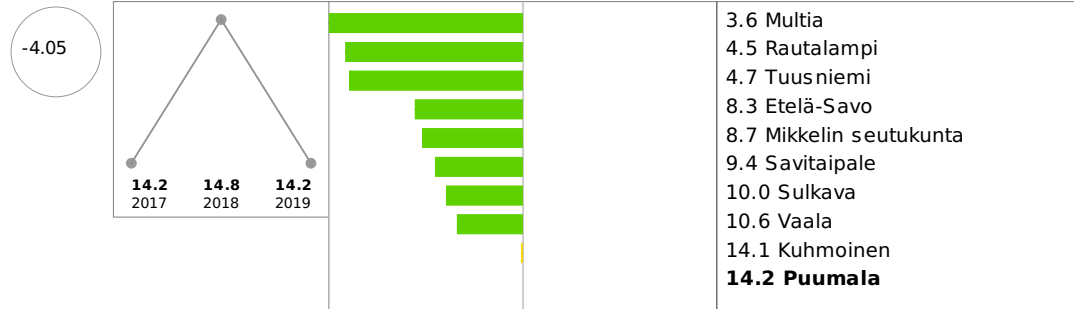

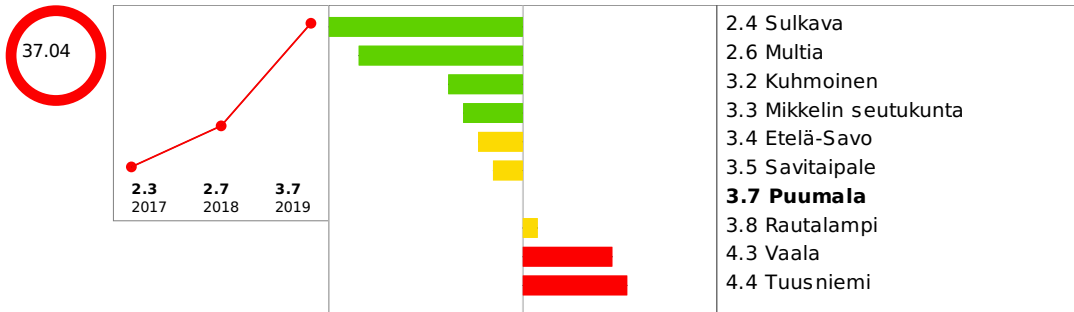
Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset / 1 000 asukasta

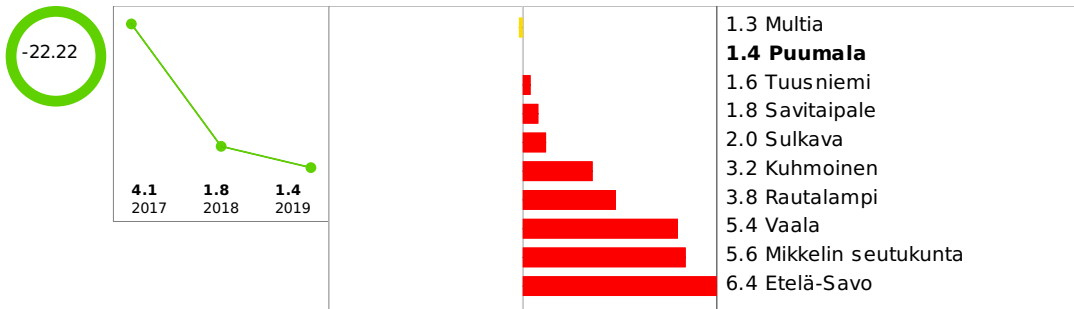
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

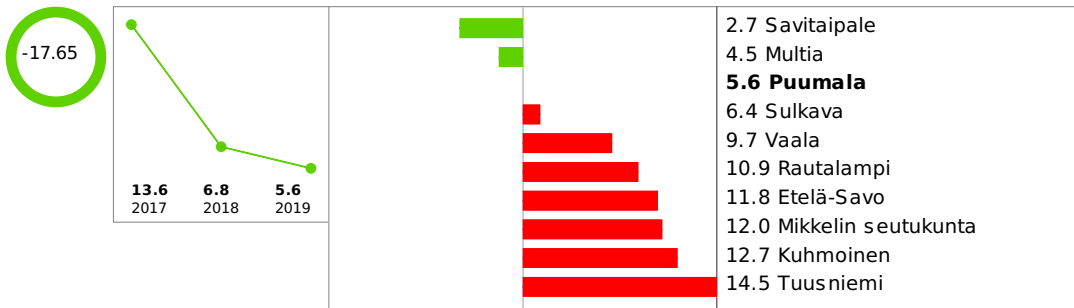
Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

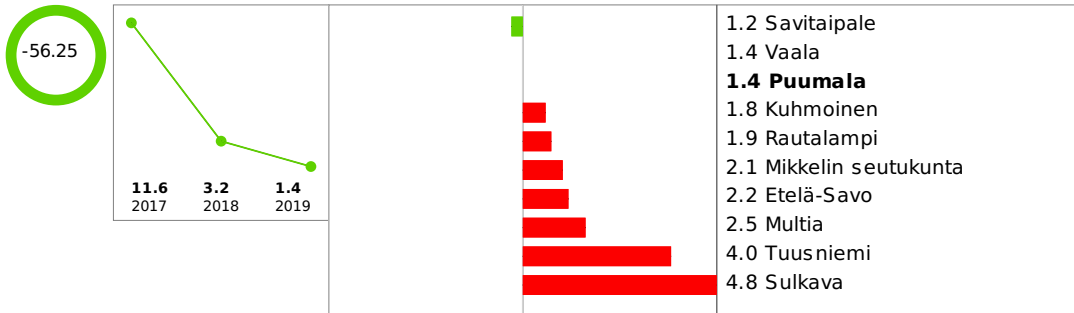
Päihtyneiden säilöönnotot / 1 000 asukasta

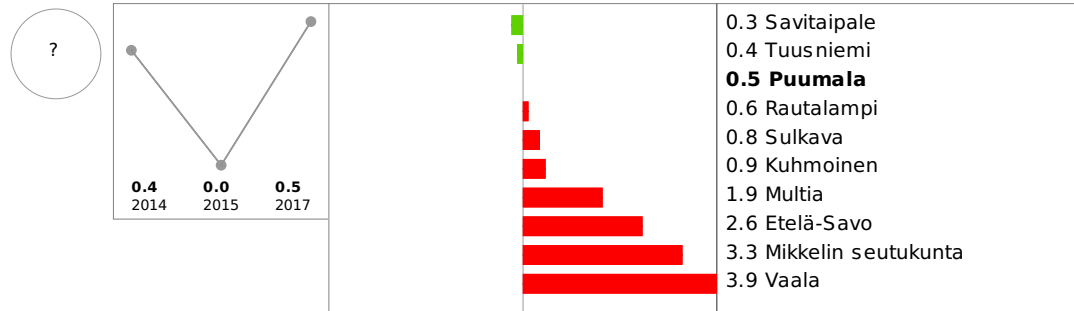
Päihtyneiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta

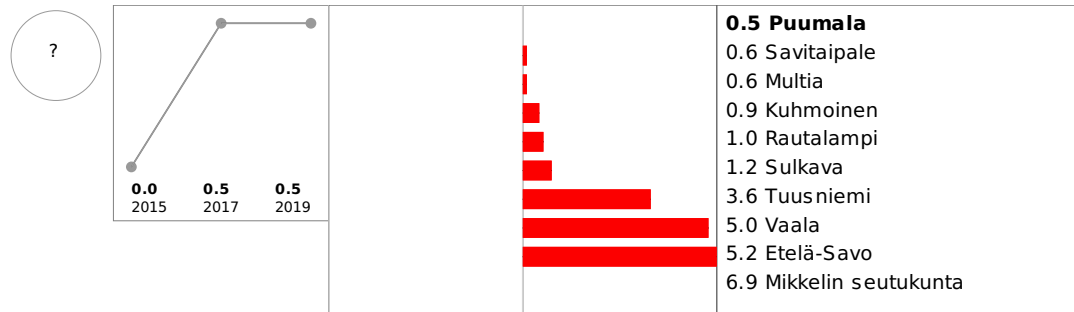
Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta

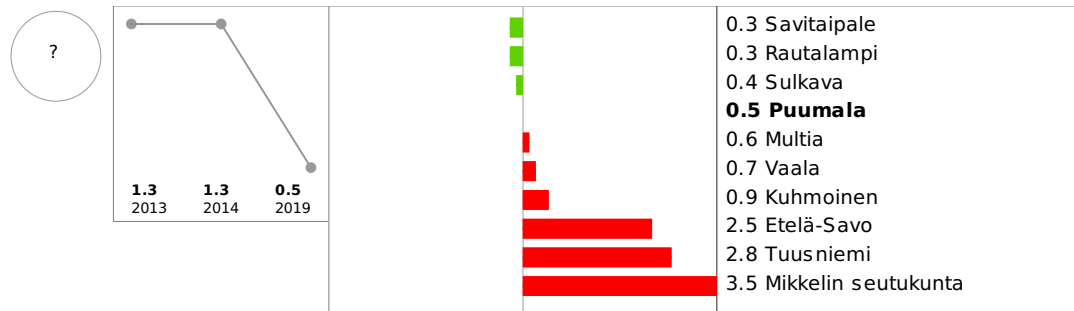
Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset / 1 000 asukasta

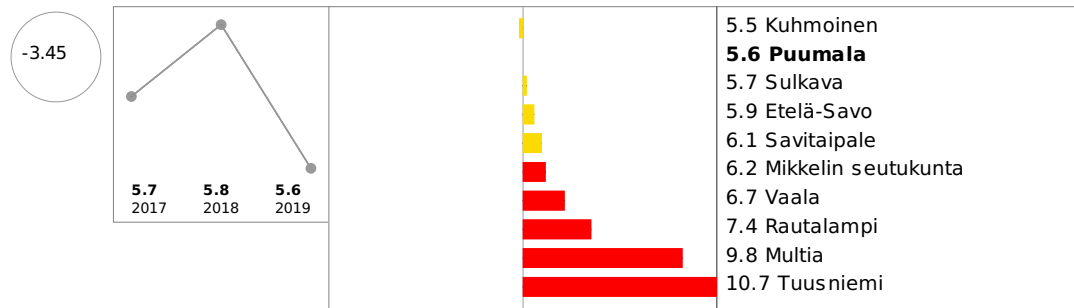
Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet huumausaineiden käyttörikokset / 1 000 asukasta

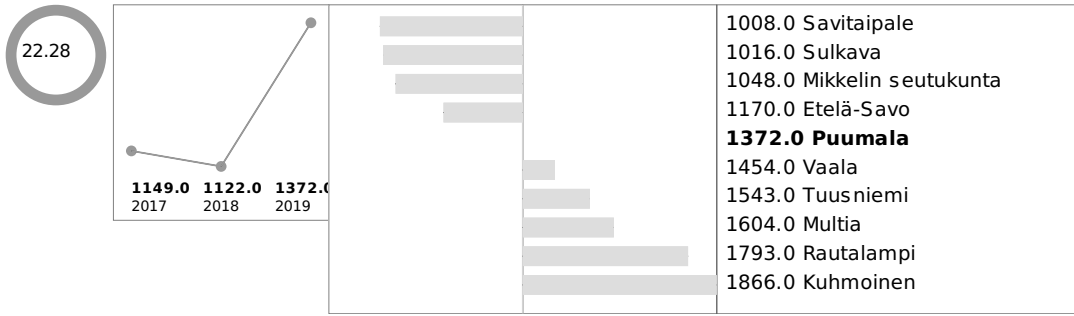
Ahtaasti asuvat asutokunnat, % kaikista asutokunnista

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Vapaa-aika

Muut palvelut

Talous

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Lapsiperheiden huomiointi on toteutunut hyvin ja sitä on entisestään vahvistanut v. 2018 laadittu kuntastrategia ja sen toimeenpano.

Työllisyydenhoidon osalta tilanne on parantunut selvästi. Totta-hanke päättyi v. 2019. Puumala on osana Mikkelin seudun työllisyyden kuntakokeilua, jonka käynnistyminen on kuitenkin viivästynyt. Perustyö yhdessä kunnan ja ESSOTE:n välillä toimii kuitenkin matalalla kynnyksellä.

Pienituloisten huomioiminen kunnan palveluissa on edelleen puutteellista, joskin yleisesti ottaen maksutaso on voitu pitää kohtuullisena. Täsmätoimia tulee kuitenkin edelleen miettiä esim. v. 2021 talousarvion yhteydessä.

Liikuntapalvelujen osalta tilanne on hyvä: uusia liikuntamahdollisuuksia on tullut ja liikunnanohjaajan työpanos on parantanut palveluja, myös ikäihmisillä mikä oli yksi painopistekin. Korona-ajan seuraukset ovat kuitenkin vielä epäselvät.

Asukastyytyväisyyskyselyn tuloksia saadaan selville syksyllä 2020.

Sote-menot ovat kehittyneet tarvevakiointi huomioiden suotuisasti ja ovat selvästi alle maan keskiarvon.

3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Hyvinvointikertomuksen mittareiden valossa väestön hyvinvointi on kehittynyt viime vuosina suotuisasti. Negatiivista kehitystä on kuitenkin tapahtunut erityisesti ikäihmisten mielenterveyttä koskevissa indikaattoreissa.

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Puumala - Saimaan kirkkain tähti -kuntastrategia on laadittu aikajänteelle 2018-2025. Strategia pohjautuu yhteisille arvoille, jotka ohjaavat kunnan ja luottamushenkilöiden toimintaa. Puumalan kunnan arvot ovat asiakaslähtöisyys, avoimuus, positiivisuus, tasa-arvoisuus ja yhteistyökykyisyys.

Puumalan kunnan visio vuoteen 2025 on "Saaristokunta Puumala 2025 on uuden työn ja rohkeiden ratkaisujen

kunta, joka on hyvinvoivien ihmisten koti Saimaalla”.

Visiota kohti suuntaamme strategian avulla, mikä rakentuu viiden painopisteen varaan. Painopisteet ovat Saimaa, yrittäjyys, lapsiperheet, laatuasuminen ja hyvinvointi.

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Kuntastrategia- hyvinvointipalvelujen toimeenpano-ohjelma 2019-2025

Puumalan kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2018 - 2021

Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2021

Puumalan kunnan suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi 2018 - 2021

6 Hyvinvointisuunnitelma

V. 2017 laaditun hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoa jatketaan edelleen. Uutena asiana vuodelle 2021 nostetaan kuitenkin ikäihmisten mielenterveyttä tukevien palvelujen ja toimien parantaminen.